

Abstrakt

Kohéznost pojetí lidské přirozenosti a morálky v kontextu filosofie morálního citění bylo mezi mnoha mysliteli osmnáctého století až překvapivě homogenní. Tehdejší literatura a filosofie dospěly k velmi podobným závěrům ohledně toho co konstituuje dobrého člověka. *Tom Jones – osudy mladíka podstrčeného jako dítě do šlechtické rodiny* byl jeden z předních textů krásné literatury osmnáctého století, který pomohl vytvořit žánr (anglického) románu, a rozšířit některá filosofická tvrzení, jež zrcadlila myšlenky David Huma, předního anglicky píšícího filosofa osmnáctého století, které přednesl ve svém *Zkoumání morálních principů* a *Pojednání o lidské přirozenosti*. Tato práce však netvrdí, že by David Hume byl hlavní filosofickou inspirací Henryho Fieldinga; klíčově však, v Humově díle nalézáme filosofii morálního citění dotaženou do konce tak jako v žádném jiném filosofovi osmnáctého století, s výjimkou Adama Smithe. Tato práce si klade za cíl probrat se otázkami etiky a morálního citění ve Fieldingově vrcholném díle *Tom Jones*.

Na začátku teze se probírá Fieldingovo vzdělání a náboženské, filosofické a literární vlivy. Vývoj a hlavně charakteristika sentimentálního románu a románu citění je také zpracováno. Koncept morálního sensualismu je dohledán napříč historií filosofie se speciálním zaměřením na Skotské osvícenství, od Anthony Ashley Coopera, 3. hrabě Shaftesbury přes Francise Hutchesona až po Davida Huma a Adama Smithe. Další kapitola sestává z důkladných čteních *Toma Jonese*, zaměřující se na otázky etiky a morální estetiky a zapojení čtenáře do procesu morálního citění a rozhodování, např. skrz zručného užití satiry a ironie. Poté následuje část zabývající se Humem, následovaná komparativní složkou, která se noří do podobností a rozdílů mezi Fieldingem a zmíněnými filosofy, např. Fieldingova „dobrá povaha“ oproti Humově „sympatii“ jakožto schopnosti předpokladů, které nám umožňují cítit bolest druhých.

Jelikož probírání myslitelé byli zastánci víry, že lidé jsou v zásadě dobří, tak tato práce zároveň argumentuje proti Mandevillově a Hobbesově přesvědčení (*Bájký o včelách*, *Leviathan*), že lidé jsou v zásadě špatní a hnáni sebezájmem. Při diskuzi o Humovi se však tato filosofská dichotomie, stejně jako Fieldingův důraz na rozum zproblematizuje a interpretáční syntézi budou nastíněny. Hume totiž v určitém smyslu navazuje na Hobbese a Mandevilla a Fielding provádí osobitou fúzi rozumu a citění.

Klíčová slova: Fielding, morální teorie, Hume, morální filosofie, ranný anglický román